

Sveriges kandidatur till Olympiska spelen och Paralympics 2030

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen ställer sig positiv till initiativet om en svensk kandidatur för Olympiska spelen och Paralympics 2030 enligt vad som sägs i stadens promemoria. Beslutet förutsätter att staten ställer erforderliga garantier.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att föra dialog med Sveriges Olympiska Kommitté och övriga relevanta parter enligt vad som sägs i stadens promemoria.
3. Stadsdirektören ges rätt att underteckna Municipality Guarantee, bilaga till promemorian, enligt vad som sägs i stadens promemoria. Stadens avsikt är inte att genom undertecknandet göra några ekonomiska åtaganden, vilket Municipality Guarantee inte heller innefattar.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK), Sveriges Paralympiska Kommitté (SPK) och Riksidrottsförbundet (RF) bedriver en svensk kandidatur för vinter-OS och Paralympics 2030.

Internationella Olympiska kommitténs (IOK) process för att utse värdland består av tre steg. *Fas ett* – inledande samtal för att undersöka förutsättningarna att genomföra spelen i landet. *Fas två* – löpande, fortsatta dialoger. *Fas tre* – en målinriktad dialog till vilken IOK gör ett urval av kandidaturer att fortsätta dialogen med.

För att komma vidare till fas tre behöver den svenska kandidaturen garanti från kommuner, så kallad Municipality Guarantee. IOK förväntas innan årsskiftet meddela vilka kandidaturer som går vidare till processens avslutande fas.

Falun, Åre och Östersund har fattat beslut om undertecknande av Municipality Guarantee. Solna stad har fattat beslut, villkorat av att Stockholms stad signerar. Regeringen meddelade den 12 november 2023 att man är redo att gå vidare till nästa fas och pröva de närmare förutsättningarna för att lämna de statliga garantier som behövs.

IOK förväntas innan årsskiftet meddela vilka kandidaturer som går vidare till fas tre. Senast i samband med OS i Paris i juli 2024 antas IOK meddela värdland för vinterspelen 2030.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad är positiv till en svensk kandidatur för Olympiska spelen och Paralympics 2030 samt att fortsätta föra dialog med Sveriges Olympiska Kommitté och övriga relevanta parter för att kunna arrangera ett på alla sätt hållbart OS.

En förutsättning för att Stockholm ska kunna vara aktivt i ansökan är att regeringen tar ansvar för de garantier avseende säkerhet och ekonomi som krävs. Regeringen har ännu inte fattat beslut om detta varför stadens ställningstagande slutligen kommer avgöras av detta beslut. En annan förutsättning är att de olympiska kommittéerna och regeringen samverkar nära med de aktuella kommunerna.

”Det viktiga är inte att vinna utan att kämpa väl”, Baron de Coubertins citat har blivit berömt och etsat sig fast som grundidé för de olympiska spelen. Även om tävlingen utvecklats har grundidén att hylla idrottsprestationer och samtidigt skapa möten människor och länder emellan bestått.

I modern tid har bilden av arrangemanget komplicerats. OS har i många fall blivit ett sätt för mer eller mindre korrupta regimer att stärka sitt varumärke. Skandalerna och de misskötta ekonomiska arrangemangen har varit alltför många. Det har också fått den internationella olympiska kommittén att ändra processen för att välja nya arrangörsländer.

Starkt fokus ligger därför nu på att hållbarhet och demokratiska värden ska präglade spelen. Därför är, i de förbindelser som ansökande länder har att ingå, frågor som klimathänsyn och respekt för mänskliga rättigheter centrala.

Därför har också ekonomisk hållbarhet blivit en allt viktigare del av processen. Där det tidigare varit en avgörande faktor att ett land kan tillhandahålla alla arenor i en stad är det tvärtom nu positivt att befintliga anläggningar kan användas och att städer och länder samverkar för att uppnå hållbarhet och motverka korruption, som kan uppstå exempelvis vid behov av att snabbt bygga nya arenor till de olympiska spelen.

Det finns all anledning att välkomna denna utveckling som åter gör det intressant för demokratiska länder och städer att bidra med ett koncept som bygger på demokratisk, ekonomisk, klimatomfattig och social hållbarhet. Ur denna aspekt är det också intressant för Sverige och Stockholm att medverka i en ansökan.

Som stadsledningskontoret redovisar i sitt tjänsteutlåtande kan arrangörskap av de olympiska spelen komma att innebära stora samhällsekonomiska vinster för

arrangörlandet/staden. Spelen utgör en möjlighet att visa upp landet och staden där spelen hålls. Att detta kan bidra till en stärkt besöksindustri är uppenbart. De samhällsekonomiska vinsterna behöver precis som tjänsteutlåtandet beskriver vägas mot de ekonomiska konsekvenser som ett arrangörskap kan tänkas innebära för staden.

Att själva konceptet nu inte bygger på behovet av att bygga nya arenor är välkommet men innebär inte att ett arrangörskap är utan kostnader. Staden kommer förväntas, i samverkan med andra aktörer, medverka till såväl bostadslösningar som aktiviteter kring spelen. Dessa kostnader behöver i det fortsatta arbetet analyseras mer och det är av stor betydelse att staden kan bidra till att leverera spel som på riktigt visar att det går att arrangera spel på ett i alla avseende hållbart sätt. En av förutsättningarna för Stockholm att arrangera OS 2030 är att det går att genomföra med ett väsentligt lägre klimatavtryck än vid tidigare spel. Detta bör utgå från en sammantagen och realistisk bedömning och inkludera exempelvis klimatpåverkan från transporter och byggande.

En utgångspunkt för arrangemanget är att de eventuella kostnader som uppstår inte ska påverka stadens möjlighet att fortsätta leverera en bra välfärd, ett offensivt klimat- och miljöarbete samt ett förebyggande trygghetsarbete.

Stadens ekonomiska åtaganden ska ses som en investering i Stockholms varumärke och för att stärka stadens ekonomiska utveckling.

Stockholm den 29 november 2023

Karin Wanngård

Bilaga

Municipality agreement Stockholm, dnr KS 2023/1297-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna kommunstyrelsens förslag till beslut
2. Att vid det fall staden går vidare med att söka vinter-OS, tillsätter en extern granskning som pågår löpande med projektets gång
3. Kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att i god tid innan ett slutgiltigt besked fattas om Stockholms medverkan i OS ta fram en tydlig analys av de uppskattade kostnaderna för stadens samlade åtagande
4. Kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en noggrann analys av de samhällsekonomiska effekterna för Stockholm och sätta dessa i relation till stadens kostnader i budgeten

5. Att arbetet med ansökan framöver bedrivs och förankras blocköverskridande
6. Kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att föra dialog med Sveriges Olympiska Kommitté och övriga relevanta parter
7. Stadsdirektören ges rätt att underteckna Municipality Guarantee, bilaga till promemorian. Stadens avsikt är inte att genom undertecknandet göra några ekonomiska åtaganden, vilket Municipality Guarantee inte heller innefattar
8. Kommunstyrelsen beslutar att ett beslut om stadens åtagande i ett eventuellt OS i Sverige slutligen ska behandlas och beslutas av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige
9. Att därutöver anföra

Stockholm ska kunna arrangera stora internationella evenemang. Ett vinter-OS i Stockholm skulle medföra positiva effekter för staden både som spektakulär händelse för idrotts- och kulturintresserade stockholmare, turist- och besöksort liksom som evenemangstad.

Vi ställer oss därför positiva till att Stockholms stad, tillsammans med Falun, Åre, Östersund och Solna, ställer ut de garantier som behövs för att den svenska kandidaturen ska kunna gå vidare till den tredje och sista fasen i IOK:s process för att utse värdland för OS 2030. IOK förväntas innan årsskiftet meddela vilka kandidaturer som går vidare till processens avslutande fas. Beslut från IOK vilket land som tilldelas OS meddelas senast i juli nästa år.

Vårt ställningstagande i det här skedet handlar alltså inte om vi säger ja till att Stockholm ska vara med och arrangera OS 2030. Ställningstagandet i det här skedet handlar enbart om att vi ställer oss positiva till att den svenska kandidaturen ska gå vidare till nästa fas i ansökningsprocessen. Det innebär att staden inte ingår några ekonomiska åtaganden genom beslutet om denna kommungaranti.

En förutsättning för att vi ska ställa sig bakom OS i Stockholm är att de eventuella kostnader som uppstår på grund av spelen inte påverkar stadens möjlighet att fortsätta leverera kommunal kärnverksamhet av hög kvalitet till stockholmarna.

För att undvika oegentligheter, vidlyftig representation och inköp av stora mängder konsulter samt säkerställa att stadens resurser i övrigt används rätt så ser vi behovet av att en extern och oberoende granskare tillsätts så snart besked givits om att Sverige blir kandidatland. Stockholms stad har dessvärre ett dåligt renommé när det gäller ekonomi och genomförande av stora projekt och för att OS ska bli en positiv upplevelse för alla och få acceptans bland stockholmarna behöver politiken försäkra sig om god kontroll över projektet. Mot bakgrund av Socialdemokraternas oförmåga att hantera stadens ekonomi och stora komplexa projekt utan att dra över budget ser vi att det finns en påtaglig risk att det går ut över kommunens verksamhet.

En ytterligare förutsättning för att vi ska ställa oss bakom att OS arrangeras i Stockholm är att det inte drabbar stockholmarna ekonomiskt. Vi vet av erfarenhet att OS ofta blir mycket dyrare än budgeterat för. Därför behöver dels näringslivet vara med och finansiera spelen. Dels måste staten ställa ut nödvändiga ekonomiska

garantier som täcker stadens eventuella förluster. De närmare förutsättningarna för statens garantier prövas i nästa fas av processen. Vårt ställningstagande till OS-ansökan är alltså avhängigt detta beslut från regeringen.

Det är en självklarhet att inga nya idrottsanläggningar ska byggas i Stockholms stad i det fall Sverige får stå värd för spelen. Men samtliga aktiviteter i staden kopplat till OS kräver en omfattande koordinering så att vardagen i staden och spelen kan ske parallellt. Trafikplanering, tillståndsgivning, parkering och stadsmiljö är exempel på offentliga tjänster som skulle falla inom stadens åtagande. Tillhandhållandet av 500 bostäder är ett annat exempel.

Mot bakgrund av detta kräver vi att den Socialdemokratiskt ledda majoriteten i god tid innan ett slutgiltigt besked fattas om Stockholms medverkan i OS klarlägger, analyserar och presenterar för kommunstyrelsen de uppskattade kostnaderna för stadens samlade åtagande för OS. Av samma anledning kräver vi också att en noggrann analys genomförs och presenteras för kommunstyrelsen av de samhällsekonomiska effekterna för Stockholm och att dessa sätts i relation till stadens kostnader i budgeten.

Efter att dessa sammanställningar har presenterats ska ett beslut om stadens åtagande i ett eventuellt OS i Sverige behandlas och beslutas av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige.

Avslutningsvis, denna ansökan kommer även att binda upp kommande majoriteter i Stockholm. Därför är det anmärkningsvärt att den nuvarande majoriteten har brutit i att förankra denna process med övriga opposition. Vi fick kännedom om stadens ståndpunkt först via media. Framöver menar vi att arbetet med ansökan ska bedrivas och förankras blocköverskridande.

Kommunstyrelsen

Reservation av Annika Friberg, Johan Paccamonti och Kristina Lutz (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Statlig garanti

För planering och genomförande av spelen etablerar den nationella olympiska kommittén ett bolag, Organising Committee for the Olympic Games (OCOG). Den statliga garantin innehåller en finansiell garanti att staten ska täcka en eventuell ekonomisk förlust för OCOG och därmed säkerställa att OCOG kan leverera spelen i enlighet med det olympiska värdavtalet och uppfylla alla sina finansiella åtaganden.

Den statliga garantin omfattar offentligt finansierade tjänster som innefattar samtliga nivåer i den svenska offentliga förvaltningen. Går den svenska kandidaturen vidare till fas 3 klarläggs genom dialog mellan berörda parter vad stat, region respektive kommun åtar sig, genom särskilda överenskommelser som träffas då.

Den statliga garantin innefattar även områden som säkerhet, infrastruktur, skattefrågor, inresor, arbetsrätt och arbetstillstånd, tullfrågor, rättighetsfrågor och andra legala frågor.

Kommungaranti (Municipality Guarantee)

Kommungarantin är att betrakta som en viljeyttring från stadens sida att medverka i och stödja den fortsatta kandidaturen samt samarbeta med berörda myndigheter och aktörer. Kommungarantin innebär att staden, om den svenska kandidaturen går vidare till fas 3:

- aktivt ska samarbeta med SOK och andra berörda parter i arbetet med förelägga IOK ett slutligt koncept för spelen.
- utifrån sin rådighet ska tillhandahålla offentliga tjänster, kostnadsfritt eller mot kostnad.
- efterleva den olympiska stadgan inklusive IOK:s etiska regler samt bestämmelser inom antidoping, FN:s principer för företag och mänskliga rättigheter, mediefrihet, motverkande av bedrägerier och korruption, motverkande av matchfixning och vadslagning samt möjliggöra för delandet av relevant information till IOK för att förhindra negativ påverkan inom dessa områden.

Det ska noteras att ovan åtaganden är bindande för staden i den utsträckning det är förenligt med svensk lagstiftning.

Stadens avsikt är inte att ingå några ekonomiska åtaganden genom denna kommungaranti och det kan konstateras att Municipality Guarantee inte heller omfattar några finansiella åtaganden.

Stadens åtaganden vid ett svenskt olympiskt spel

Samtliga aktiviteter kopplade till spelen kräver en omfattande koordinering så att vardagen i staden och spelen kan ske parallellt. Trafikplanering, tillståndsgivning, parkering och stadsmiljö är därför exempel på offentliga tjänster som skulle falla inom stadens åtagande.

Utöver detta skulle stadens åtaganden även innefatta arrangemang för spelens ceremoniella inslag, troligtvis Medal Plaza för medaljceremoni samt mottagningar i Stadshuset. Stadens åtagande skulle inte innefatta arenor då de arenor som är aktuella hanteras genom avtal mellan SOK och Stockholm Live, SGA Fastigheters operatör.

Vid ett svenskt vinterspel skulle SOK efterfråga 500 bostäder att nyttjas av tävlande, bostäder som staden skulle ha goda möjligheter att rymma inom ramen för bostadstillväxten åren fram till 2030.

Vid ett olympiskt spel skulle det sannolikt tillkomma insatser som staden själv väljer att göra som del i ett värdskap, till exempel:

- Upplevelser som gör spelen tillgängliga även för dem som inte har biljetter till tävlingar.
- Aktiviteter för människor i alla åldrar och med alla funktionsvariationer kopplat till idrott, rörelse och folkhälsa.
- Arbetstillfällen för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Ekonomiska effekter och finansiering

SOK:s budget för spelen 2030 är 15,9 miljarder kr. Av detta är bidraget från IOK i storleksordningen 10 miljarder vilket är pengar som skulle omsättas i Sverige och de olika värdstäderna. Övriga medel i SOK:s budget är kommersiella intäkter såsom biljetter, medialicenser och sponsorer i näringslivet.

Konsultfirman WSP har på uppdrag av SOK gjort beräkningar av vad spelen 2030 skulle kunna innebära ekonomiskt¹. Av studien framgår att turismekonomisk omsättning enkom beräknat på utländska tillresande (och inte tillkommande nationell turism) kan komma att uppgå till 3,9 miljarder kr. Vilket i sin tur i studien uppges skulle innebära en nettoskatteeffekt till statskassan om 1,6 miljarder kr.

Den del av den turistekonomiska omsättningen som skulle tillfalla stockholmsregionen uppskattas i studien till cirka 65 procent vilket motsvarar ca 2,5

---

¹ "En prognos för vilka turistekonomiska effekter ett vinter-OS och Paralympics i Sverige 2030 skulle kunna bidra med". WSP Sverige AB på uppdrag av Sveriges Olympiska Kommitté, Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet, oktober 2023.

miljarder. Detta kan jämföras med till exempel Eurovision 2016 vilket gav en motsvarande turismekonomisk effekt om 347 miljoner².

Stadens kostnader vid ett eventuellt svenskt olympiskt spel ska i enlighet med vad som följer av 2 kap. 1 § kommunallagen vara proportionerliga i förhållande till behållningen för staden och dess kommunmedlemmar. Kostnaderna bedöms till största del uppkomma under evenemangsåret 2030 och året innan. En budget för stadens kostnader kommer att tas fram som en del av fas 3 och utgå från förutsättningarna i kommunallagen.

Beslutsgång

Går den svenska kandidaturen vidare till fas 3 leder och samordnar stadsledningskontoret stadens arbete och dialog med SOK och andra berörda parter. För ändamålet etableras en styrgrupp under ledning av stadsdirektören med representation från berörda förvaltningar och bolag.

Stadens samlade åtagande, ekonomi och finansiering, styrning och organisation vid ett eventuellt olympiskt spel kommer att behandlas och beslutas av behörig beslutsinstans, kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Ett OS och Paralympics i Sverige är en möjlighet för Stockholms stad att medverka i ett sammanhang där världen samlas under den olympiska agendans tydligt uttalade vilja om ett evenemang som planeras och genomförs hållbart i alla dimensioner – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Ett svenskt olympiskt spel skulle innebära värdefulla effekter för arbetsmarknad och näringsliv i Stockholms stad och i länet. Den turistekonomiska omsättningen och betydelsen för Stockholm som besöksdestination skulle också gynnas.

En viktig förutsättning för staden är ett svenskt vinterspel med ett väsentligt lägre klimatavtryck än tidigare spel och där beräkningar görs från en sammantagen och realistisk bedömning som inkluderar exempelvis klimatpåverkan från transporter och byggande. Staden arbetar fokuserat med klimatinvesteringar som del av det europeiska klimatkontraktet. Ett arbete som vid ett svenskt spel skulle kunna få ytterligare framdrift, inte minst från externa aktörer.

Evenemanget skulle ge svenskar och stockholmare en möjlighet att samlas kring en enande händelse vilken stödjer samhällsgemenskapen. Evenemanget har även stor

---

² Anmälan av slutrapport Eurovision Song Contest 2016. Kommunstyrelsen dnr 130-1718/2016

potential att internationellt kommunicera bilden av Sverige och våra grundläggande värderingar om demokrati, mänskliga rättigheter och öppenhet.

De ekonomiska åtagandena ska i dialogen med SOK och andra berörda parter formas på ett sådant sätt att de är proportionerliga i förhållande till behållningen för staden och dess kommunmedlemmar.

För stadens åtaganden förutsätts statliga garantier. Stadens beslut är därför villkorat av att staten ställer erforderliga garantier.